

असुर

असुर *a.* [असु-र Un. 1. 42] 1 Living, alive, spiritual. —2 An epithet of the Supreme Spirit or Varuṇa. —3 Incorporeal, super-human, divine. —*रः* [According to Nir. अ सुरताः स्थानेषु न सुषु रताः स्थानेषु चपला इत्यर्थः; तेन तदन्तो भवन्ति रो मत्वर्थः; or सोर्देवानसृजत तस्मिन्नाणां सुरत्वम्, असोः असुरानसृजत तदसुराणामसुरत्वम्; सोः = प्रशस्तादात्मनः प्रदेशात्.] 1 An evil spirit, a demon; the chief of the evil spirits; वृक्षद्वरसौ असुरस्य वीरान् Rv. 2. 30. 4. the Rām. thus accounts for the name:— सुराप्रतिग्रहदेवाः सुरा इत्यभिविश्रुताः। अप्रतिग्रहणात्तस्या दैतेयाश्चासुरास्तथा॥ [In the oldest parts of the Rigveda the term *Asura* is used for the Supreme Spirit and in the sense of 'god', 'divine'; it was applied to several of the chief deities such as Indra, Agni, and especially Varuṇa. It afterwards acquired an entirely opposite meaning, and came to signify a demon or an enemy of the gods. The Brāhmaṇas state that Prajāpati created *Asuras* with the breath (*Asu*); particularly from the lower breath. The Vāyu P. says that *Asuras* were first produced as sons from Prajāpati's groin; cf. also Nir. above]. —2 A general name for the enemies of gods, Daityas and Dānavas, distinguished from Rākṣasas descended from Pulastyā; कानीयसा एव देवा ज्यायसा असुराः Bri. Up. 1. 3. 1. Bg 11. 22. —3 A ghost or spectre. —4 The sun (said to be from असु to shine). —5 An elephant. —6 An epithet of Rāhu. —7 A cloud. —8 N. of a warrior tribe. —*रा* 1 Night. —2 A zodiacal sign. —3 A prostitute. —*री* 1 A female demon, wife of an Asura. —2 N. of the plant Sinapis Racemosa Roxb. (Mar. काली मोहरी). —Comp. —अधिपः, —इन्द्रः, —राज्ञः, —जः: 1 the lord of the Asuras. —2 an epithet of Bali, grandson of Prahlāda; यज्ञं चकार सुमहानसुरेन्द्रो महाबलः Rām. 1. 29. 6. —आचार्यः, —गुरुः 1 N. of the preceptor of the Asuras, Sukrāchārya. —2 the planet Venus. —आहूम् Asuras, bell-metal. —क्षयण, —क्षिति *a.* destroying the Asuras; असुरक्षयणं वयं त्रिष्णिव दिव्याश्रयम् Av. 11. 10. 10; यमवधनाद् बृहस्पतिर्वेष्यो असुरक्षितिम् Av. 10. 6. 22. —गुरुः 1 The planet Venus (शुक्र). —2 Sukrāchārya. —दुहृ योऽसुरद्वृहाम् Si. 2. 35. —द्विष *m.* an enemy of the Asuras, i. e. a god. —माया demoniacal magic; येना श्रवयत्वश्चरथ देवा इवासुरमाया Av. 3. 9. 4. —रक्षस् *n.* (pl.) the Asuras and Rākṣasas. (—सम्) a demoniacal being partaking of the qualities of both the classes. —रिषुः, —सूदनः 'destroyer of Asuras', an epithet of Viṣṇu; आता भव यवीयस्त्वं शक्तस्यासुरसूदन Rām. 1. 29. 17. —हन् 1 One who destroys the Asuras, an epithet of Agni, Indra &c. —2 N. of Viṣṇu.

असुर्य *a.* [असुराय हिताः गवा० यत्] 1 Incorporeal, spiritual, divine. —2 Demoniacal, belonging to the Asuras or sprung from them (असुरस्य स्वम् P. IV. 4. 123). —यम 1 The water of the clouds. —2 Spirituality, divine

nature. —3 The collective body of spiritual beings. —*र्यः* The Supreme Spirit; अपां नपादसुर्यस्य महा Rv. 2.35.2.

असुरत्वम् Spirituality, supernatural or divine nature; महद् देवानामसुरत्वमेकम् Rv. 3. 55. 1.

असुरक्षा *a.* Difficult to guard or preserve; perishable; असुरक्षा हि बहुच्छलः प्रियः Ki. 3. 29.

असुरसा [न सुषु रसे यस्याः] N. of a plant; a variety of तुलसी.

असुलभ *a.* Not easily attainable, difficult to secure; असुलभा सकलेन्दुमुखी च सा V. 2. 9. (v. 1. न सुलभा०)

असुषिर *a.* Not hollow.

असुषिव *a.* [सु-बा० कि द्वित्वम् न. त. Tv.] Not pressing out the Soma juice, irreligious, wicked. See असुत.

असुसूः [असून् प्राणान् सुवति सूक्ष्मिप्] An arrow; स सासि: सासुसः: सासो येयायेयाययाययः Ki. 15. 5.

असुस्थ *a.* Unwell, indisposed; °ता indisposition, sickness.

असुहृद् *m.* An enemy; शलभतां लभतामसुहृद्गणः Si. 2. 117.

असू *a.* Not bringing forth, barren (as a cow).

असूक *a.* See असूयक.

असूत्, असूतिक *a.* One who has not brought forth, barren; असूतिका रामाय्यपचित् प्र पतिष्ठति Av. 6. 83. 3.

असूतजरती (a Woman) who grows old without having brought forth a child; P. VI. 2. 42.

असूति: *f.* 1 Non-production, barrenness. —2 Obs-truction, removal; तपसां सूतिरसूतिरापदाम् Ki. 2. 56.

असूक्षणम् [सूक्ष्म-आदे ल्युट्, न. त.] Disrespect; also in the same sense, असूक्षणम्, असूक्षणम्, अस्तक्षणम्.

असूय *a.* Grumbling at, displeased with; Mb. 13.

असूयति Den. P. (P. III. 1. 27) 1 To envy, to be jealous of; कथं चित्रगतो भर्ता मयाऽसूयतः M. 4. —2 To detract from; murmur, grumble at, be displeased with, scorn, be discontented with or angry with (with dat. of person or thing); असूयन्ति सचिवोपदेशाय K. 108; असूयन्ति महा प्रकृतयः V. 4; न्यसनाय ससौरभस्य कस्तरसूनस्य शिरस्यसूयति Si. 16. 20; श्रद्धावतोऽनसूयन्तो मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः Bg. 3. 31; sometimes with acc.; असूयन्ति हि राजानो जनानन्तवादिनः —*Caus.* To cause to murmur at.

असूयक *a.* [असूय-युल् P. III. 2. 146] 1 Envious, detracting, calumnious. —2 Discontented, displeased. —*कः* A detractor, an envious man; असूयकायानृष्टवे Nir. 2. 4; असूयकाय मा मा दा: Ms. 2. 114; Śanti. 3. 7; Y. 1. 28.

असूयनम् 1 Detraction, calumny. —2 Envy, jealousy.